

Η Ορθόδοξη Εκκλησία στη Γερμανία και η συμβολή της στην ενότητα των Χριστιανών

Η συμβολή στην ενότητα των Χριστιανών ως υποχρέωση της Ορθοδόξου Εκκλησίας

1. Ο Κύριος και Σωτήρας μας Ιησούς Χριστός ακριβώς πριν από το σωτήριο πάθος του μάς τόνισε την ενότητα της Εκκλησίας και υπογράμμισε, ότι η ενότητα των Χριστιανών αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της χριστιανικής μαρτυρίας στον κόσμο: «ἵνα πάντες ἕν ὦσι, καθὼς σύ, πάτερ, ἕν ἐμοὶ κἀγὼ ἕν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἕν ἡμῖν ἕν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας» (Ιω 17,21).
2. Από αυτούς τους λόγους του Κυρίου εξάγεται το συμπέρασμα ότι η ενότητα της Εκκλησίας του Ιησού Χριστού είναι σπουδαιότερη από κάθε ανθρώπινη και επίγεια ενότητα. Γιατί είναι θείο δώρο, μια και τα μέλη της Εκκλησίας συνάγονται σε ένα πνευματικό σώμα από τον ίδιο τον Χριστό με την ενέργεια του Αγίου Πνεύματος. Αυτή η ενότητα ξεπερνά ανθρώπινα εμπόδια και όρια, όπως τις διαφορές μεταξύ λαών, φυλών, γλωσσών και πολιτισμών.
3. Καθώς οι πιστοί έχουν κληθεί να γίνουν συνεργοί του Θεού (πρβλ. Α΄ Κορ 3,9) και να συνεχίσουν ό,τι ο Θεός έκανε και συνεχίζει να κάνει, έχουν ευθύνη να συμβάλλουν στην ενότητα των Χριστιανών. Συνεπώς η προσευχή του Κυρίου προς τον Πατέρα του πριν από το πάθος του (Ιω 17,21) συνιστά προτροπή προς τους Χριστιανούς να εκφράζουν με τη ζωή τους την ενότητα που τους χάρισε ο Θεός και να της δίνουν συγκεκριμένες μορφές.
4. Η ορθόδοξη μαρτυρία ως συμβολή στην ενότητα δεν αποτελεί καθήκον μόνο των κληρικών και των θεολόγων, αλλά όλων των ορθοδόξων Χριστιανών. Κάθε μέλος της Εκκλησίας έχει προσκληθεί να εργαστεί για την χριστιανική ενότητα σύμφωνα με τα χαρίσματα και τις δεξιότητές του, καθώς και να έχει βαθιά συνείδηση της σπουδαιότητας αυτής της αποστολής στο περιβάλλον του (οικογενειακό, ενοριακό κτλ.).
5. Ύψιστη έκφραση αυτής της ενότητας αποτελεί το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας. Με αυτό, με τη μετάληψη του σώματος και του αίματος του Χριστού, συνίστανται με τη μεταποιητική δύναμη του Αγίου Πνεύματος οι

πιστοί σε ένα και μοναδικό σώμα. Στην Ευχαριστία εδράζεται σύμφωνα με την ορθόδοξη αντίληψη κάθε ποιμαντική πράξη της Εκκλησίας, καθώς δεν νοείται διάκριση μεταξύ του μυστηρίου του Θυσιαστηρίου και της διακονίας προς τον συνάνθρωπο. Λειτουργία και ποιμαντική πράξη, αλήθεια και αγάπη νοούνται από κοινού και δεν χωρίζονται.

6. Κατά τη διάρκεια των αιώνων αυτή μας η κλήση ως Χριστιανών να γίνουμε ένα σώμα υπέστη πλήγματα λόγω της αμαρτίας μας. Αντί της ομοφωνίας και της ενότητας που ήθελε ο Θεός προέκυψαν διαφωνίες, συγκρούσεις και χωρισμοί. Αυτά οδηγούν συχνά σε εγωιστική αυτοπεποίθηση και σε τάση για απομόνωση.
7. Ακολουθώντας την εντολή του Κυρίου η Ορθόδοξη Εκκλησία έχει τη διαρκή υποχρέωση να κάνει πραγματικότητα παντού και πάντα την ενότητα του Πνεύματος στο σύνδεσμο της ειρήνης (πρβλ. Εφ 4,3 κ.εξ.), και έτσι να αποκαθιστά, να διατηρεί και να ενισχύει την πληγωμένη ενότητα των Χριστιανών.

Η Ορθόδοξη μαρτυρία ως συμβολή προς την ενότητα

8. Οι Χριστιανοί προσπαθούσαν πάντα να ξεπεράσουν και να θεραπεύσουν τα μεταξύ των σχίσματα. Ιδιαίτερα κατά τον εικοστό αιώνα έγινε όλο και περισσότερο συνείδηση η επιτακτική ανάγκη έντονης προσπάθειας για την αποκατάσταση της ενότητας των Χριστιανών. Η ίδρυση διεθνών και περιφερειακών οργανισμών, όπως το Παγκόσμιο Συμβούλιο των Εκκλησιών και η Διάσκεψη των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών, στόχευε στην υποστήριξη και ενίσχυση της κίνησης πολλών Χριστιανών προς την ενότητα. Η Ορθόδοξη Εκκλησία αντιμετώπισε με σοβαρότητα αυτή την καινούργια δυναμική και ήταν έτοιμη να τη συνδράμει και να την ενισχύσει. Μια και το θείο θέλημα της αποκατάστασης της ενότητας των Χριστιανών, όπως εκφράζεται στο Σύμβολο της Πίστεως: «Πιστεύω εις μίαν, άγιαν, καθολικήν και άποστολικήν έκκλησίαν», είναι πρωταρχικής σημασίας για την Ορθόδοξη Εκκλησία.
9. Ο δρόμος προς την αποκατάσταση της ενότητας των Χριστιανών σηματοδοτείται από το «Διάλογο της Αγάπης» και το «Διάλογο της Αλήθειας», οι οποίοι νοούνται από κοινού και αλληλοσυμπληρώνονται. Με το διάλογο της αλήθειας αναλογιζόμαστε τις κοινές ρίζες της εκκλησιαστικής παράδοσης, ερευνούμε τις θεολογικές διαφορές καθώς και

διαφοροποιούμε μεταξύ των θεμάτων που αποτελούν αιτία διαίρεσης και των άλλων που δεν αποτελούν τέτοια αιτία. Ο διάλογος της αγάπης αποσκοπεί στην σύσφιγξη της κοινωνίας μεταξύ των Χριστιανών και στην εντατικοποίηση της κοινής μαρτυρίας. Διάλογος της αλήθειας και διάλογος της αγάπης νοούνται από κοινού και βρίσκονται σε ισορροπία μεταξύ τους. Γι' αυτό και κάθε προσπάθεια τονισμού της μιάς μορφής διαλόγου σε κόστος της άλλης θέτει σε κίνδυνο της ενότητα θεολογίας, προσευχής, ποιμαντικής πράξης και μαρτυρίας στον κόσμο. Από αυτό εξάγεται το συμπέρασμα ότι η προσδοκώμενη αποκατάσταση της χριστιανικής ενότητας, αν αφήσει στο περιθώριο το ζήτημα της αλήθειας, είναι αδύνατη και δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την κοινή προσφορά στον κόσμο ή την ταυτότητα απόψεων σε κοσμικά ζητήματα.

Τρόποι συμβολής στην ενότητα των Χριστιανών

10. Η Ορθόδοξη Εκκλησία βρίσκεται σε διάλογο με τους μη ορθόδοξους Χριστιανούς στη βάση της πιστότητας στην Αγία Γραφή, στην αποστολική παράδοση, στην διδασκαλία των πατέρων της Εκκλησίας, των τοπικών και οικουμενικών συνόδων. Όπως κάθε διάλογος προϋποθέτει και αυτός αμοιβαία ειλικρίνεια και διάθεση κατανόησης του άλλου, δηλαδή όχι μόνο «ανοιχτά αφτιά» αλλά και «καρδιάν πεπλατυμένην» (πρβλ. Β' Κορ 6,11).
11. Μια σημαντική πτυχή αυτού του διαλόγου είναι η εμβάθυνση στη θεολογική συμφωνία, η οποία πρέπει να εδράζεται σε ικανή γνώση. Ως προς αυτό η Ορθόδοξη Εκκλησία γνωρίζει ότι η πίστη, την οποία η ίδια διαφυλάττει και μαρτυρεί, εκφράζεται και ενσαρκώνεται ασφαλώς σε διαφορετικά πολιτιστικά και γλωσσικά πλαίσια, ακόμα και με διάφορες επιτρεπτές μορφές. Είναι λοιπόν σημαντικό να γίνεται διαχωρισμός μεταξύ της ιδιαιτερότητας του πλαισίου και της απόκλισης από την αλήθεια που οδηγεί σε χωρισμό.
12. Έτσι πρέπει κατά τον διάλογο να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη μελέτη της δυνατότητας πολλαπλής έκφρασης της κάθε παράδοσης. Τα παρακάτω λόγια του πατρός της Εκκλησίας Αυγουστίνου Ιππώνος (+430): «στα απαραίτητα ενότητα, στην αμφιβολία ελευθερία, αγάπη σε όλα» πρέπει να αποτελούν την διήκουσα αρχή του διαλόγου.
13. Στην βαθιά κατανόηση συμβάλλει ουσιαστικά και ο διάλογος μεταξύ ορθοδόξων και μη ορθοδόξων θεολόγων. Πέρα από τη συμμετοχή στα

διεθνή, περιφερειακά και τοπικά φόρα και οι διμερείς συνομιλίες έχουν αποδειχθεί καρποφόρες. Γι' αυτό πρέπει κι αυτές να εντατικοποιηθούν και να διευρυνθούν ακόμα και στη Γερμανία (παράδειγμα αποτελεί η Κοινή Επιτροπή της Γερμανικής [ρωμαιοκαθολικής] Επικοινωνικής Διασκέψεως και της Ορθόδοξου Επισκοπικής Συνελεύσεως στη Γερμανία).

14. Η Ορθόδοξη Εκκλησία στη Γερμανία βλέπει με χαρά και ευγνωμοσύνη τη συνεργασία πολλών ενοριών και πιστών της με άλλους Χριστιανούς σε ποιμαντικά και κοινωνικά ζητήματα. Αυτή η από κοινού προσπάθεια αποδεικνύεται τόπος βίωσης και εμπάθυνσης του διαλόγου της αγάπης σε στενή σχέση με το διάλογο της αλήθειας. Ένα σημαντικό σημείο κοινωνίας και δεσμού αποτελεί επίσης και η πνευματικότητα, η οποία βιώνεται από ορθοδόξους και μη ορθοδόξους καθ' οδόν προς την αποκατάσταση της ενότητας.